

T.C.
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ
E. 2006/25606
K. 2007/9866
T. 9.4.2007

- FAZLA MESAİ (4857 Sayılı Kanun Döneminde Günlük 11 Saati Aşan Çalışmalar Her Halükarda Fazla Çalışma Olarak Kabul Edileceği - 45 Saati Aşan Çalışma Mevcut İse Fazla Mesai Olarak Değerlendirileceği)
- RADYOLİNK İSTASYONLARINDA GEÇEN SÜRE (10 Günlük Çalışma 20 Günlük Dinlenme Esasına Göre İlk Hafta Örtülü Denkleştirmenin Varlığı Kabul Edilerek 21 Saat İkinci Hafta İse Dokuz Saat Fazla Mesai Yaptığının Kabulü Gerektiği)
- ÖRTÜLÜ DENKLEŞTİRME (7 Gün Çalışıp 14 Gün Dinlenme Halinde Örtülü Denkleştirmenin Varlığı Kabul Edilerek 21 Saat Fazla Mesai Yapıldığı Kabul Edilerek Sonuca Gidilmesi Gerektiği)

ÖZET : Davacı, fazla mesai ile vardiya priminin ödenmesine karar verilmesini istemiştir. 4857 Sayılı Kanun döneminde günlük 11 saati aşan çalışmalar her halükarda fazla çalışma olarak kabul edilmelidir. Bunun dışında yine haftalık 45 saatlik çalışma esas olup haftalık 45 saati aşan çalışma mevcut ise fazla mesai olarak değerlendirilecektir. Radyolink istasyonlarında geçen 10 günlük çalışma 20 günlük dinlenme esasına göre ilk hafta örtülü denkleştirmenin varlığı kabul edilerek 21 saat ikinci hafta ise dokuz saat fazla mesai yaptığının kabulü gerekir.7 gün çalışıp 14 gün dinlenme halinde ise yine örtülü denkleştirme varlığı kabul edilerek 21 saat fazla mesai yapıldığı kabul edilerek sonuca gidilmelidir.

DAVA : Davacı, fazla mesai ile vardiya priminin ödenmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, davayı reddetmiştir.

Hüküm süresi içinde davacı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

KARAR : 1- Dosyadaki yazılara toplanan delillerle kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre, davacının aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

2- Davacı, davalıya ait radyolink istasyonunda 10'ar günlük dilimler şeklinde aralıksız 24 saat nöbet tuttuğunu bu çalışmalarının karşılığı fazla mesai ücretinin ve vardiya primi alacağını ödenmediğini belirterek fazla mesai ve vardiya primi alacaklarının hüküm altına alınmasını istemiştir.

Davalı davanın reddi gerektiğini savunmuştur.

Mahkemece davacının fazla mesai yapmadığı belirtilerek davanın reddine karar verilmiştir.

Dosya içerisinde mevcut nöbet çizelgelerine göre davacının davalı işyerinde farklı sürelerde ve farklı çalışma şekilleriyle çalıştığı anlaşılmaktadır. Davacı radyolink istasyonun da bazı dönemler 7 gün çalışıp 14 gün dinlenmiş bazen de 10 gün çalışıp 20 gün dinlenmiştir. Sadece radyolink istasyonunda da çalışmamış garaj ve merkezde de yukarıdaki çalışma şekline bağlı kalmaksızın bazı dönemler üç vardiya halinde A, B, C nöbet sisteme göre çalışmıştır.

Mahkemece davacının 24 saatlik nöbetlerin 12 saatinde bir işçi kalan sürede de diğer işçinin çalışıp bir saatlik ara dinlenmesi ile günde 11 saat çalışacağı varsayımdan hareketle fazla mesai yapmadığı kabul edilerek istek reddedilmiştir.

Öncelikle belirtmek gerekir ki Hukuk Genel Kurulu'nun 5.4.2006 gün 2006/9- 107 E 2006/144 K sayılı ilamında uyku ve sair ihtiyaçlar için geçen zaman çıkarıldığında radyolink istasyonlarındaki

çalışmaların günde 14 saat olabileceği kabul edilmiş Hukuk Genel Kurulu'nun bu kararı Dairemizce de benimsenmiştir.

Davacının çalışmalarının bir kısmı 1475 Sayılı Kanun bir kısmı da 4857 Sayılı Kanun dönemde geçmiştir. 1475 Sayılı Yasa dönemde fazla çalışma günlük yasal çalışma saatine göre değil haftalık yasal çalışmaya göre belirlenmesi gerekir. Somut olayda 10 gün işyerinde devamlı çalışan davacının günlük 14 saat çalıştı kabul edildiğinde ilk bir haftalık çalışması 98 saat olup haftalık normal 45 saat çalışma çıkarıldığında 53 saat fazla mesai yaptığının kabulü gerekir. Takip eden üç gündeki çalışma saati ise toplam 42 saat olup davacının bu sürede fazla mesai yaptığı kabul edilemez. Davacının 7 gün 24 saat nöbet tuttuktan sonra 14 gün dinlenme ve akabinde yine 7 gün nöbet tutma şeklindeki ikinci çalışma tarzında yine haftalık 98 saatlik çalışmada 45 saatin çıkarılmasıyla 53 saat fazla mesai yaptığı anlaşılmaktadır. 1475 Sayılı İş Kanunu döneminde yukarıdaki esaslara göre hesaplanan çalışmalar haftalık 45 saati aştığında fazla mesai olarak hüküm altına alınmalıdır. Bilirkişi tarafından günlük değil nöbet listeleri esas alınarak haftalık çalışma esasına göre denetime elverişli bu yönde rapor alınmalıdır.

4857 Sayılı Kanun döneminde ise günlük 11 saati aşan çalışmalar her halükarda fazla çalışma olarak kabul edilmelidir. Bunun dışında yine haftalık 45 saatlik çalışma esas olup haftalık 45 saati aşan çalışma mevcut ise fazla mesai olarak değerlendirilecektir. Radyolink istasyonlarında geçen 10 günlük çalışma 20 günlük dinlenme esasına göre ilk hafta örtülü denkleştirmenin varlığı kabul edilerek 21 saat ikinci hafta ise dokuz saat fazla mesai yaptığının kabulü gerekir. 7 gün çalışıp 14 gün dinlenme halinde ise yine örtülü denkleştirme varlığı kabul edilerek 21 saat fazla mesai yapıldığı kabul edilerek sonuca gidilmelidir.

Davacının çalışma şekli her zaman yukarıda açıklandığı gibi geçmemiştir. Bazı dönemlerde davacının merkezde, garajda farklı saatlerde üçlü vardiya şeklinde çalıştığı anlaşılmaktadır. İş yeri kayıtlarından bu çalışma şekline göre ara dinlenmeler çıkarıldığında davacının fazla mesai yapıp yapmadığı açık şekilde belirlenerek sonuca gidilmeli bu dönemle ilgili vardiya primi de bu esasa göre belirlenmelidir.

Dosya içerisinde davacının 4857 Sayılı Yasa'nın [41.](#) maddesi gereğince yaptığı fazla çalışmalar karşılığı serbest zaman kullanmak için dilekçe verdiği anlaşılmaktadır. Bu dilekçe gereği davacının serbest zaman kullanıp kullanmadığı belirlenmeli fazla mesai alacak isteği de buna göre belirlenmelidir.

SONUÇ : Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye İADESİNE, 09.04.2007 gününde oybirliğiyle karar verildi.